

۲۰۱۵/۱۱/۲۸

هشت صبح

داعش چگونه تمویل می شود؟

شنبه ۷ قوس ۱۳۹۴ - عبدالکریم خلیلی

داعش با در اختیار داشتن مجهزترین ارتش ترور، ثروتمندترین گروه تروریستی شناخته شده جهان است. پرداخت معاش ماهانه میان ۵۰۰ تا ۶۰۰ دالر امریکایی برای هر تروریست مبلغ هنگفتی برای داعش هزینه می کند. خرید اسلحه و جنگ افزار حساب دیگری از هزینه های داعش است. افزون بر این سازمان تروریستی «دولت اسلامی» چندین پروژه خیریه و عام المنفعه را نیز تمویل می کند، پروژه هایی که در چوکات آن ها بیومرزان، کودکان یتیم و زخمی های جنگی مورد حمایت مالی قرار می گیرند (دویتچه ویلی). در مجموع بر اساس گزارش روزنامه «العربیه- الجدید» بودجه این گروه در سال ۲۰۱۵ تا حدود دو میلیارد دالر تخمین زده می شود، اما این روزنامه تذکر داده است که احتمالاً بودجه اصلی آن بیشتر از این مبلغ خواهد بود. منابع مالی این هزینه ها مهم ترین پرسشی را در باره داعش خلق می کند. منابع مالی داعش چیست؟ منابع مالی داعش به ترتیب اهمیت در آمدی آن به قرار ذیل می باشد.

۱- فروش نفت: داعش با تصرف منابع نفتی در سوریه و عراق میلیون ها دالر به دست آورده و می آورد که حتا روی قیمت نفت در منطقه اثر گذاشته است. وزارت خزانهداری امریکا تخمین می زند که داعش همچنان حدود دو میلیون دالر در هفته از محل قاچاق نفت درآمد دارد. یکی از شگفت انگیزترین خبرها این است که رژیم بشار اسد از داعش نفت ارزان می خرد؛ همچنین داعش گاز طبیعی را به رژیم اسد می دهد و رژیم نیز برق داعش را تامین می کند، آن ها گاز را از میادین کنکو به نیروگاه جندر در حمص می فرستند و در ازای آن رژیم سوریه به دیر الزور برق می دهد (سایت کلمه). دویچهوله به نقل از دو هفته نامه امریکایی «فارن افایرز» گزارش می دهد: سازمان «دولت اسلامی» در خزان سال گذشته روزانه ۴۴ هزار بشکه نفت از سوریه و ۴۰۰۰ بشکه نفت را از عراق به فروش می رساند در همین ارتباط یکی از نهادهای انرژی عراق سال گذشته در گزارشی اعلام کرد: داعش در هر روز ۵۰ هزار بشکه نفت از چاه های سوریه و ۳۰ هزار بشکه از چاه های عراق به سرقت برده و در بازار سیاه به فروش می رساند. این نهاد عراقی در ارزیابی میزان درآمد داعش از این طریق این گونه گزارش می دهد: داعشی ها از طریق فروش این بشکه های نفت مبلغی حدود ۲ تا ۴ میلیون دالر در طول روز یعنی معادل ۱۰۰ میلیون دالر در طول ماه به دست می آورند (سایت کلمه).

۲- فروش آثار باستانی: پس از فروش نفت، قاچاق و فروش آثار باستانی دومین منبع مالی داعش است. سوریه و عراق همچنان که دارای منابع سرشار نفت می باشد، آثار تاریخی و باستانی و گنجینه های بسیار مهم را در اختیار

دارد. داعش با قاچاق و فروش آثار باستانی و گنجینه‌های تاریخی درآمد هنگفتی به‌دست می‌آورد. تصاویری که اقدام داعشی‌ها را در ویران کردن میراث‌های فرهنگی عراق نشان داده می‌دهد شامل آن عده از آثار باستانی می‌شود که داعش نتوانسته آن را به فروش برساند، اما به‌صورت مخفیانه و با ریاکاری اقدام به تبدیل کردن این آثار هنری تاریخی به منبع درآمد خود کرده است. آثار هنری با ارزشی که به‌دست داعش می‌رسد از طریق مرز ترکیه و سوریه قاچاق می‌شود. بسیاری از آثار عتیقه غارت‌شده سر از کشورهای خلیج فارس در می‌آورند. بخش زیادی هم به بازارهای تشرنه غرب می‌رسد. تروریست‌های داعش طی سال‌های اخیر به دو شهر تاریخی بزرگ در سوریه و عراق یورش برده و اقدام به سرقت گسترده آثار باستانی موجود در آن‌ها کردند. شهر تاریخی «تدمر» در سوریه و «نمرود» در عراق از نمونه‌های برجسته‌ای است که در این زمینه می‌توان به آن اشاره کرد (شبکه خبر ایران). در همین راستا روزنامه انگلیسی «کریستین تو دی» می‌نویسد: تروریست‌های داعش اشیای باستانی و نسخه‌های خطی قدیمی را که از عراق و سوریه به سرقت برده از طریق شبکه‌های اجتماعی به فروش می‌رسانند. این روزنامه انگلیسی همچنین در گزارش خود آورده است: گروهک داعش اشیای باستانی و نسخه‌های خطی به زبان‌های آرامی و عبری را که از موزیم‌ها و مناطق باستانی و کنیسه‌ها در عراق و سوریه به سرقت برده، از طریق شبکه‌های اجتماعی به فروش می‌رساند. «کریستین تودی» با اشاره به این‌که داعش از طریق فروش آثار باستانی میلیون‌ها دالر به‌دست آورده است، افزود: عناصر مسلح داعش از شبکه‌های خاص خود برای ارتباط با مشتری‌های خرید آثار باستانی استفاده می‌کنند. این روزنامه انگلیسی با بیان این‌که اشیای باستانی به سرقت رفته به ترکیه و لبنان منتقل شده و در آنجا برای فروش به نمایش گذاشته می‌شود، نوشت: واردات اشیای باستانی از خاورمیانه و شمال آفریقا به آمریکا از ابتدای سال ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۳ به شکل چشمگیری افزایش یافته است.

روزنامه انگلیسی «این دی پندنت» نیز به اقدام تروریست‌های داعش در غارت آثار تاریخی سوریه و عراق پرداخته و نوشت: برخی از شهرهای ترکیه نقش مهمی را در قاچاق آثار باستانی به سرقت رفته از سوریه و عراق توسط داعش به اروپا ایفا می‌کنند. این روزنامه ادامه می‌دهد: از مهم‌ترین شهرهای ترکیه که در این زمینه از آن استفاده می‌شود، شهر «غازی آنتب» واقع در مرزهای مشترک سوریه و ترکیه است. این شهر، مرکز اصلی عملیات قاچاق آثار باستانی و تاریخی به سرقت رفته از سوریه محسوب می‌شود به‌گونه‌ای که این آثار به تاجران که اغلب آن‌ها ترک هستند- برای انتقال آن‌ها به انگلیس و دیگر کشورهای اروپایی تحویل داده می‌شود.

۳- سرقت یا غنیمت: سرقت و یا به عقیده دولت اسلامی غنیمت یکی از منابع درآمد تمامی گروه‌های تروریستی به شمول داعش می‌باشد. سرقت بانک‌ها، فروشگاه‌ها، خانه‌های مردم و اموال تجاری به‌عنوان غنیمت جنگی سومین منابع مالی داعش است. اولین اقدام داعش در این زمینه، حمله آن‌ها به بانک شهر موصل واقع در ولایت نینوا عراق بود. داعش در روزهای ابتدایی اشغال شهر موصل عراق به بانک بزرگ واقع در این شهر یورش برده و مبلغی بیش از ۴۰۰ میلیون دالر را به سرقت بردند. پس از حمله داعش به این بانک و سرقت این مبلغ هنگفت بود که بسیاری از نهادهای بین‌المللی گروه تروریستی داعش را ثروتمندترین گروه تروریستی در سراسر جهان معرفی کردند (سایت کلیمه). وزارت خزانه‌داری آمریکا می‌گوید این گروه در سال ۲۰۱۴ دست‌کم نیم میلیارد دالر با تصرف بانک در شمال و غرب عراق به دست آورده (شبکه العالم). دولت عراق هر ماه مقادیر زیادی پول نقد را به برخی مناطق می‌

فرستد تا به کارکنان و کارگران برسد اما این پول که صدها میلیون دالر در ماه است به دست داعش می رسد (بی‌بی‌سی).

۴ - مالیات اسلامی: داعش در هر جا که مسلط شده است، به بهانه‌های مختلف و به نیت مالیات اسلامی از مردم اخاذی کرده و درآمد هنگفتی را به این شیوه به دست آورده است. داعشی‌ها در روزهای اول تسلط بر هر منطقه در سوریه و یا عراق مبلغ معینی به عنوان مالیات، جزیه و... تعیین و ساکنان آن منطقه را وادار به پرداخت آن می کنند؛ در غیر این صورت آن‌ها را به قتل می رسانند (سایت کلیمه). حتی برای صدور جواز حفاری مناطق باستانی و تاریخی داعش ۲۰ درصد مالیات وضع کرده است (بی‌بی‌سی).

۵ - آدم‌ربایی و فروش اعضای بدن: آدم‌ربایی به هدف باج‌گیری و فروش اعضای بدن آن‌ها یکی از مهم‌ترین منابع مالی داعش است. در سال ۲۰۱۴ داعش بیش از ۲۰ میلیون دالر تنها از طریق آدم‌ربایی به دست آورده. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی شبکه خبر ایران به نقل از العالم، یک منبع محلی عراقی گفت: خانواده فردی موسوم به «ابو داوود» که از اعضای ارشد گروه نقشبندی (از گروه‌های هم‌پیمان با داعش) بود مبلغ ۵۰ هزار دالر برای تحویل گرفتن جسد وی و سه تن از همراهانش از طریق یک واسطه به داعشی‌ها پرداخت کرده‌اند. این منبع محلی افزود: داعش مبلغ ۱۵۰ هزار دالر امریکایی برای تحویل دادن اجساد این سه نفر درخواست کرده بود اما واسطه‌ها توانستند این مبلغ را تا ۵۰ هزار دالر کاهش دهند. آزادسازی گروگان‌ها در بدل پول نیز از جمله باج‌خواهی‌های داعش است. شاهد عینی آن تقاضای ۲۰۰ میلیون دالر در بدل آزادی دو شهروند جاپانی است که در سال ۲۰۱۵ اتفاق افتاد. از جمله دیگر منابع درآمدی تروریست‌های داعش فروش اعضای بدن اسرای است که آن‌ها در اختیار دارند.

بر اساس آخرین گزارش‌های منتشرشده، تروریست‌های داعش از طریق فروش اعضای بدن گروگان‌های زنده و سربازان کشته شده خود در سال بیش از دو میلیون دالر درآمد کسب می کنند. این گروه تروریستی حتی یک کمیته مخصوص برای فروش اعضای بدن از جمله قلب، گرده و جگر تشکیل داده است که مأموریت آن فروش اعضای بدن در بازارهای سیاه جهانی است. در همین راستا «محمد الحکیم» نماینده دایم عراق در سازمان ملل می گوید: اروپا ایستگاه اصلی تجارت اعضای بدن توسط داعش به شمار می رود به طوری که داعشی‌ها میلیون‌ها دالر از طریق فروش اعضای بدن گروگان‌های خود و افرادی که ربوده‌اند در کشورهای اروپایی به دست می آورند (سایت کلیمه).

۶ - کمک‌های کشورهای منطقه و جهان: بدون شک داعش دارای هواداران فکری و همکاران سیاسی و اقتصادی در منطقه و جهان می باشد. هم‌فکران داعش کمک‌های بلاعوض‌شان را به هدف استقرار دولت اسلامی به داعش اعطا می کنند، همکاران سیاسی آن بهای خدماتی را پرداخت می کنند که داعش برای آن‌ها ارایه می کند و همکاران اقتصادی و تجاری داعش با حد اکثر کردن سود تجارت سیاه به شریک تروریستش کمک می کند.

کمک‌هایی از کشورهای خلیج از جمله منابع اقتصادی داعش به شمار می رود، با آن‌که این کمک‌ها به صراحت تأیید نشده است. ظاهراً چنین معلوم می شود که افراد به‌دلیل هواداری از اعمال افراط‌گرایانه این گروه، و همسویی با افکار آنان دست به حمایت مالی می زنند. همچنان منابع دیگر کاملاً به‌دلیل متفاوت، یعنی از ترس گسترش دامنه ترور آنان در شبه جزیره عرب، این گروه را تمویل می کنند. دست‌کم این مورد اخیر را نماینده‌های حکومت خودمختار

کردستان در شمال عراق ادعا می کنند. اما این که کدام یک از منابع مشخصا این کمک ها را می پردازند، روشن نیست (دویچه وله).

کمک های کشورهای منطقه و جهان به داعش برای پیش برد اهداف سیاسی شان اسرار آمیزترین منبع مالی گروه داعش است که برای فاش شدن آن باید سال ها منتظر ماند. همچنین شرکای تجاری و اقتصادی داعش نیز از جمله رازهای اقتصاد مافیایی است که پی بردن به آن نیازمند زمان می باشد. آنچه که مسلم است این است که دولت ها، سازمان ها، گروه ها و افرادی هستند که به اهداف مختلف به داعش کمک می کنند. اسرائیل، ترکیه و کشورهای عربی خلیج فارس از متهمان اصلی کمک به گروه تروریستی داعش هستند.

۷- سایر منابع در آمد داعش: این گروه تروریستی «دولت اسلامی» بیشتر از همه با معاملات جنایتکارانه تجاری کسب درآمد می کند. فروش سگرت، ادویه طبی، تلفون های همراه از جمله منابع دیگر مالی این گروه خوانده می شوند. در کنار این ها فروش پاسپورت های جنگجویان اروپایی این گروه نیز یک منبع درآمد دیگر به شمار می رود و در اغلب اوقات حتی هر پاسپورت را به ارزش چندین هزار دالر امریکایی به فروش می رسانند. بنابراین، تصمیم شديدا نمادين سياسي هواداران این گروه که از هویت گذشته خود کاملاً می گذرند به یک منبع درآمد خوبی برای این گروه مبدل شده است (دویچه وله).

در پایان باید یادآور شد که موفقیت داعش در انتخاب منابع مالی و کسب درآمد میلیاردی مرهون وجود متخصصان مالی و اقتصادی در این گروه می باشد. یعنی داعش علاوه بر این که مجهزترین ارتش ترور را در اختیار دارد، دارای منابع انسانی متخصص در بخش های مالی و اقتصادی نیز می باشد. اکثر این نیروی انسانی افرادی هستند که در حکومت صدام حسین کار می کردند اما به هر دلیلی جذب حکومت جدید عراق نشده اند.